

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Předmět Výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů a rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu. Podporuje přijetí hodnot demokratické Evropy, včetně kolektivní obrany. Dále přispívá k rozvoji finanční gramotnosti a osvojení pravidel společenského soužití. Rozvíjí občanské i právní vědomí žáků a vybavuje je znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jejich aktivní zapojení do života v demokratické společnosti.

Vzdělávání v předmětu Výchova k občanství vede žáka k:

- vytváření kvalit, které souvisí s orientací žáků v sociální realitě
- začleňování žáků do různých společenských vztahů a vazeb
- rozvoji sebepoznání, pochopení jednání svého i druhých v různých životních situacích a formování občanského profilu žáka
- poznávání vztahů v rodině a širších společenstvích
- seznámení s hospodářským životem a rozvoji finanční gramotnosti
- poznávání činností důležitých státních a politických institucí a orgánů
- respektování mravních principů a pravidel společenského soužití
- učení přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání
- rozvoji občanského a právního vědomí žáků

Předmět Výchova k občanství je vyučován jako samostatný předmět na 2. stupni školy.

Časová dotace: celková časová dotace předmětu v učebním plánu je 4 hodiny. V 6. - 9. ročníku po 1 hodině týdně (v 9. ročníku je čerpáno z disponibilní časové dotace).

Formy a metody výuky - klasická vyučovací hodina doplněná výkladem, skupinovou a samostatnou prací. Do výuky zařazujeme výukové programy, besedy, diskuze a vedeme žáky k práci s textem.

Výuka předmětu probíhá v kmenové učebně, v PC učebně, v multimediální učebně.

Průřezová témata:

V předmětu Výchova k občanství se prolínají průřezová témata a jejich okruhy:

Osobnostní a sociální výchova - sebepoznávání a sebepojetí; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana - občan, občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět; jsme Evropané

Multikulturní výchova - lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy sociálního smíru a solidarity

Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; fungování a vliv médií

Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí.

Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k samostatnému vyhledávání informací, k samostatné práci s textem
- seznamuje žáky s obecně užívanými termíny (odborné výrazy)
- vede žáky ke třídění informací, vyhledávání informací v textu (aktuality)
- učí žáky vhodně si plánovat přípravu do školy, napomáhá utváření vlastní identity
- rozvíjí schopnost žáků zhodnotit výsledky učení, porovnat je s ostatními a poté zdokonalit případné nedostatky

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu řešení problémů a vnímání problémových situací
- směřuje žáky k hledání různých řešení problémů pomocí svých vědomostí a dovedností a upevňuje jejich snahu problém samostatně vyřešit
- vede žáky k tomu, aby byli schopni obhájit svá rozhodnutí a byli si vědomi toho, že za ně nesou odpovědnost

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k samostatnému vyjadřování, spisovnému projevu písemnému i ústnímu
- učí žáky vyjadřovat se souvisle a logicky
- rozvíjí u žáků schopnost obhajovat svůj názor a tolerovat názory jiných lidí
- rozvíjí schopnost spolupráce a týmové práce, schopnost vzájemné komunikace v týmu a rozdělení rolí

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci s ostatními spolužáky, učiteli a jinými lidmi
- rozvíjí spolupráci v týmu a utváření příjemné atmosféry pro týmovou práci
- vede žáky k respektování názorů a zkušeností druhých, podílet se na diskuzi
- učí žáky prosadit se a obhájit si svůj názor
- vede žáky k podpoře sebedůvěry, sebeúcty a k rozvoji sebepoznání
- rozvíjí základy společenského chování a vystupování žáků

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k toleranci k ostatním lidem, k jejich hodnotám, vyznání, dovednostem
- vysvětluje žákům jejich práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- v případě nebezpečí a ohrožení života vede žáky k pomoci druhým lidem
- předkládá žákům základní ekologické souvislosti a problémy a ukazuje jak pomoci v ochraně životního prostředí
- rozvíjí předpoklady odmítání fyzického a psychického násilí

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k dodržování vymezených pravidel a k plnění daných povinností
- vyžaduje od žáků odpovědný přístup k dané práci a uplatňování ochrany zdraví svého i zdraví ostatních
- vede žáky k soustavné přípravě na budoucí povolání, ke zhodnocení svých dovedností, vlastností a vědomostí

Kompetence digitální

Učitel vede žáky k:

- zapojení digitálních technologií do výuky, do přípravy na výuku
- rozhodování, kterou technologii pro jakou činnost či řešený problém využít
- chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost